

programma cultuurparticipatie

2020
C
2024

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

K
C
A

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

programma cultuurparticipatie

Intro	3
Regelingen	4
Resultaten	7
Geleerde lessen	13
Vooruitblik	18
Colofon	20

inhoud

Programma Cultuurparticipatie

Niet iedereen kan deelnemen aan het culturele leven zoals diegene dat wil. Dat kan te maken hebben met financiële drempels, een beperking, taal, eenzaamheid of andere levensaspecten. Hoe kun je zorgen dat iedereen wél de kans krijgt om mee te doen? Met deze vraag als basis startten in 2020 het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Fonds voor Cultuurparticipatie (het Fonds) en het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) met het 'Programma Cultuurparticipatie'. Het voornaamste doel van dit programma? Meer kinderen, jongeren en volwassenen de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan culturele activiteiten, met aandacht voor groepen die hierbij belemmeringen ervaren. In deze publieksrapportage lees je de belangrijkste bevindingen uit vijf jaar Programma Cultuurparticipatie (2020-2024). Het volledige rapport 'Vijf jaar samen cultuurmaken' (LKCA, 2025) is te vinden op de website van LKCA.*

intro

regelingen

Subsidieregelingen

Binnen het programma waren verschillende subsidieregelingen van het Fonds beschikbaar. Een belangrijke voorwaarde voor toekenning was een gelijkwaardige samenwerking tussen culturele organisaties met partners uit de domeinen zorg of welzijn. Zij konden subsidie aanvragen voor landelijke en lokale, kleinere initiatieven.

-
- (Aanloop)regeling Samen Cultuurmaken Verbreden 2020

-
- Regeling Samen Cultuurmaken 2021-2024
 - Spoor 1 | Try-out
 - Spoor 2 | Ontwikkeltraject
 - Spoor 3 | Meerjarentraject

-
- Verschillende oproepen:
 - Mentale gezondheid jongeren
 - Jongeren maken cultuur
 - Cultuur in de buurt
 - Herstel kinderen en jongeren toeslagenaffaire – verkenning en projectsubsidie

Kennisdeling

Kennisdeling was een belangrijk onderdeel van het programma. Hierbij lag de focus op de vragen:

- **Hoe we drempels voor cultuurdeelname bij specifieke groepen kunnen verlagen**
- **Hoe we domeinoverstijgende samenwerking kunnen versterken**

Deelnemers van de diverse regelingen konden hun aanpak, ervaringen en inzicht delen via een (online) reflectietool*. De bevindingen in het rapport 'Vijf jaar samen cultuurmaken' zijn gebaseerd op een analyse van de gegevens uit deze tool. In deze publicatie vind je hiervan een samenvatting.

Voorbeeld

Project Ruimtekoers – Zuiderstroom

In het project Zuiderstroom bedenken, maken, spelen en presenteren jongeren met ambities in de urban scene in een half jaar tijd een muzikaal masterpiece. Zij presenteren hun masterpiece tijdens hun eigen urban avond in poppodium Luxor Live. Zo werken zij met begeleiding van artiest Cassandra Onck en jongerenwerker Jeffrey Neijs (Power Plug NL) aan zowel hun persoonlijke als professionele ontwikkeling tot young professionals.

‘Praten over mijn gevoel werkt niet goed voor mij. Muziek is mijn uitlaatklep. Bij Zuiderstroom vond ik ondersteuning en bevestiging. Niemand vertelt me wat ik moet doen. Door me vragen te stellen ontdek ik dat zélf.’

deelnemer Valentino

Doelgroep

Ieder jaar worden 15 jongeren intensief bij het project betrokken. Nog eens 30 tot 40 jongeren raken zijdelings betrokken, via de activiteiten. De jongeren zijn tussen de 16 en 23 jaar, komen uit Arnhem en omgeving, en vinden geen of weinig aansluiting bij formele ontwikkelplekken. De jongeren zijn nog maar net, of nog net niet begonnen met het ontdekken van hun muzikale passie en talent.

Belangrijkste resultaat

De combinatie van welzijnswerk en cultuurparticipatie, de hechte samenwerking tussen de jongeren, Cassandra als professionele artiest en Power Plug NL als jongerenorganisatie, zorgde ervoor dat een groep jongeren – die normaal weinig aansluiting vindt bij cultuur – de kans kreeg om met professionele coaching hun muzikale talenten te ontwikkelen, mee te doen aan cultuur en zich te ontwikkelen als young professional.

Locatie

Arnhem

resultaten

Hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen?

Bij de projecten hebben de projectleiders rekening gehouden met verschillende vormen van toegankelijkheid. We hebben hen gevraagd of de voorgenomen toegankelijkheid ook echt gerealiseerd is.*

% projecten waarin rekening is gehouden met toegankelijkheid

% projecten waarin toegankelijkheid is gerealiseerd

*Naar verklaringen voor het wel/niet realiseren van de beoogde doelen is in dit onderzoek niet gevraagd

Sociale toegankelijkheid

Bijna iedereen houdt rekening met sociale toegankelijkheid (**98%**). Hieronder verstaan we bijvoorbeeld het afstemmen van projecten op de doelgroep en een laagdrempelige ontvangst. In **84%** van de gevallen is sociale toegankelijkheid ook gerealiseerd.

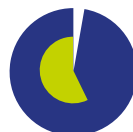
Praktische toegankelijkheid

Aanvragers hebben in **95%** van de projecten rekening gehouden met praktische toegankelijkheid (denk aan transparantie over kosten en mogelijke kortingen). In **68%** van de gevallen is dit ook gerealiseerd.

Informatieve toegankelijkheid

In **97%** van de projecten wilden aanvragers rekening houden met informatieve toegankelijkheid (informatie is compleet en begrijpelijk). In **57%** is dit ook gerealiseerd.

Digitale toegankelijkheid

Onder digitale toegankelijkheid verstaan we bijvoorbeeld dat informatie makkelijk te vinden is online en dat de informatie leesbaar is op een mobiele telefoon. In **83%** van de projecten wilden aanvragers rekening houden met digitale toegankelijkheid. In **47%** van de projecten is dit gerealiseerd.

Logistieke toegankelijkheid

Denk aan routebeschrijvingen en telefonische bereikbaarheid. In **91%** van de gevallen beoogden projectleiders logistiek toegankelijk te zijn. In **41%** van de projecten werd dit gerealiseerd.

Fysieke toegankelijkheid

Tot slot is er ook gevraagd naar de fysieke toegankelijkheid van projecten. Denk aan het gebouw waar een activiteit plaatsvindt. In **80%** werd hier rekening mee gehouden. In **26%** is dit gerealiseerd.

Bijdragen aan (aspecten van) positieve gezondheid

We hebben deelnemers, projectleiders en andere betrokken professionals bevroegd op een aantal stellingen op gebied van positieve gezondheid.

Gerealiseerde doelen - deelnemers

Doelstellingen van projectleiders en professionals

We hebben tijdens het onderzoek gekeken naar de beoogde doelen van projectleiders en de gerealiseerde doelen van zowel projectleiders als professionals. Dat deelnemers blij en enthousiast zijn, is het belangrijkste beoogde doel (**90%**). Dit is ook gerealiseerd volgens **96%** van de professionals en **98%** van de projectleiders. Ook het laten zien van talenten en creatieve vaardigheden, het hebben van zelfvertrouwen, en het lekker in je vel zitten en genieten waren belangrijke beoogde doelen (**89%**). Volgens **94%** van de professionals is talent en creatieve vaardigheden gerealiseerd, zelfvertrouwen volgens **85%** en het lekker in je vel zitten/genieten volgens **86%** van de professionals. Projectleiders waren vaak positiever over de gerealiseerde doelen: **91%** van hen gaf aan dat talent en creatieve vaardigheden gerealiseerd is, **88%** dat het vergroten van het zelfvertrouwen gerealiseerd is en **94%** gaf aan dat het lekker in je vel zitten/genieten gerealiseerd is. Er lag in mindere mate focus op het onderhouden van (vriendschappelijke) relaties (**64%** beoogd doel) en zelfredzaamheid (**52%**).

Doelstellingen van deelnemers

Wij hebben de deelnemers aan de culturele activiteit ook een aantal stellingen voorgelegd over de doelen, (grotendeels) binnen dezelfde categorieën.

De antwoorden op een rij:

- **69%** vindt dat het beter laten zien van talenten gerealiseerd is
- **67%** vindt dat die lekkerder in diens vel zit
- **63%** voelt zich zelfverzekerder
- **61%** kan meer genieten van het leven
- **59%** is meer creatief bezig in de vrije tijd
- **52%** voelt zich zelfredzamer
- **49%** kan beter (vriendschappelijke) relaties onderhouden

Voorbeeld

Project Stichting Kleur in cultuur – Kleur in de wijk

Kleur in Cultuur brengt, onder andere samen met het kinderwerk van welzijnsorganisatie de Schoor, actieve cultuurparticipatie binnen bereik van kinderen in Almere die financiële, sociale of culturele drempels ervaren. We organiseren activiteiten die kinderen stimuleren om te creëren, te onderzoeken en zich te ontwikkelen. Door structureel samen te werken met partners uit cultuur, welzijn en onderwijs brengen we cultuur naar plekken waar dit niet vanzelfsprekend aanwezig is. Zo versterken we de sociale basis in de stad en zorgen we dat alle kinderen kunnen meedoen, ongeacht hun achtergrond of omstandigheden.

‘Kleur in Cultuur brengt cultuur dichtbij: in de wijk, in de leefwereld van kinderen, en op plekken waar cultuur niet vanzelfsprekend komt. We leggen verbindingen die kinderen sterker maken, door creativiteit, ontmoeting en ruimte om zichzelf te ontdekken.’

Biza Shalmashi, Directeur-Bestuurder, Kleur in Cultuur

‘Wanneer we cultuur naar de leefwereld van kinderen en jongeren brengen, zien we ze letterlijk openbloeien. Het laat zien dat creativiteit geen luxe is, maar een basis voor zelfvertrouwen, verbinding en plezier.’

*Bridget Vogelvang, Projectmedewerker
Cultuurparticipatie, Kleur in Cultuur*

Doelgroep

Kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar die financiële drempels ervaren, een cultureel diverse achtergrond hebben of zich (wel eens) eenzaam voelen.

Belangrijkste resultaat

Door het samenvoegen van de expertise van onze organisaties geven we perspectief aan de deelnemers. Hun sociale netwerken worden groter, hun zelfvertrouwen groeit en ze ontwikkelen hun talent.... Het project versterkt de sociale basis in Almere door de waarde van cultuurparticipatie in te zetten.

Locatie

Almere

Versterking van (domein-overstijgende) samenwerking

Hoe kijken projectleiders terug op de samenwerking met hun partners? Ze moesten een rapportcijfer geven voor verschillende onderdelen. De scores:

- Een **8,9** voor wederzijds respect;
- Een **8,3** voor gezamenlijkheid in ambitie;
- Een **8,2** voor draagvlak voor werkwijze;
- Een **8,1** voor flexibiliteit en heldere open communicatie;
- Een **8** voor heldere rolverdeling;
- En een **7,7** voor het begrijpen van elkaars praktijk.

Voortzetting samenwerking

Betekenen deze positieve cijfers ook dat projectleiders de samenwerking voortzetten? Voor 70% van de projectleiders is dit inderdaad het geval en zij hebben hier ook concrete plannen voor. 21% van de projectleiders wil de samenwerking voortzetten, maar heeft nog geen plannen. **6%** heeft het er nog niet over gehad. En **4%** stopt met de samenwerking.

Versterking samenwerking

Vanwege de meerwaarde en nieuwe projecten die ontstaan, gaan veel samenwerkingen door. Eventueel aangevuld met nieuwe partners. Samenwerkende organisaties hebben hun onderlinge relatie tijdens het project verder ontwikkeld en soms geïntensiveerd. Partners werken niet alleen meer samen om logistieke redenen, de samenwerking wordt ook inhoudelijker. Dit betekent dat ze samen nadenken over de doelen en de invulling van het project. Sommige projectleiders noemen dat de ervaring heeft geleid tot nieuwe of gezamenlijke werkwijzen in beide organisaties. Het vertrouwen in elkaar en het project is gegroeid.

Uit open vragen komen verschillende stimulerende factoren terug voor domeinoverstijgende samenwerking:

- Basis van vertrouwen en gelijkwaardigheid
- Een duidelijke taakverdeling, planning, communicatie en projectstructuur
- Focus op gemeenschappelijke doelstelling
- Aandacht voor het proces, bijvoorbeeld door via gezamenlijke evaluaties kennis en ervaringen uit te wisselen
- Flexibiliteit en bereidheid van partners om in te spelen op de situatie

Projectleiders willen het project en samenwerking graag structureel borgen, bijvoorbeeld via meerjarenplannen of structurele financiering. Dit laatste is lastig. Projectleiders geven aan dat zij het Fonds en de gemeente nodig hebben voor meerjarige geldstromen. Het borgen van kennis en ervaring krijgt vorm via trainingen. Toch zijn er ook redenen om de samenwerking mogelijk niet voort te zetten:

- Andere prioriteiten bij samenwerkingspartner, denk aan organisatorische onrust
- Gebrek aan tijd of geld
- Uitvoering is overgedragen aan de samenwerkingspartner

Bij de evaluatie worden diverse aanvullende belemmeringen genoemd, zoals:

- De samenwerking kost meer tijd dan gedacht
- Personeelswisselingen en tijdelijke krachten – en daardoor een instabiele samenwerking
- Cultuurverschillen die voor miscommunicatie zorgen
- Onduidelijke afspraken over verantwoordelijkheden en rol- en taakverdelingen
- Te weinig aandacht voor het proces

Voortzetting van de projecten

We hebben de projectleiders gevraagd of ze de projecten willen voortzetten. Ruim twee derde van de projecten gaat geheel (**46%**) of deels (**24%**) door. Eén van de redenen hiervoor is het enthousiasme bij deelnemers, projectleiders of samenwerkingspartners. Een andere reden is dat samenwerkingspartners door willen of dat er nieuwe partners bij komen.

Verduurzaming

Positieve resultaten van een project zijn een stimulans om door te gaan. Projectleiders zoeken naar mogelijkheden om de projecten te borgen in het reguliere aanbod. Bij projecten die geheel doorgaan, werken ze aan verduurzaming door ervaringen en aanpak vast te leggen, bijvoorbeeld in documentaires of lespakketten. Via bestaande netwerken, gemeenten en fondsen wordt gezocht naar structurele borging. Hiervoor zijn aanvragen gedaan of in de maak, maar financiering blijft een uitdaging. **16** projectleiders geven aan verduurzaming na te streven via een vervolgaanvraag bij het Fonds.

Mogelijke belemmeringen

Bij projecten die misschien of deels doorgaan is er vaak wel enthousiasme en zijn er zelfs concrete plannen, maar is de grootste belemmering de financiële onzekerheid. Een andere onzekerheid is de capaciteit van betrokken organisaties of andere interne organisatieontwikkelingen.

Redenen om niet door te gaan

Er zijn diverse redenen waarom projecten niet doorgaan. Dit zijn:

- Afwijzing van subsidieaanvraag
- Samenwerking wordt niet voortgezet vanwege personele of organisatieontwikkelingen bij samenwerkingspartner
- Het project, en daarmee de beslissing om wel of niet door te gaan, is overgedragen aan samenwerkingspartner
- Organisaties hebben geleerd van de aanpak en willen die veranderen of richten op een andere doelgroep

Financiën

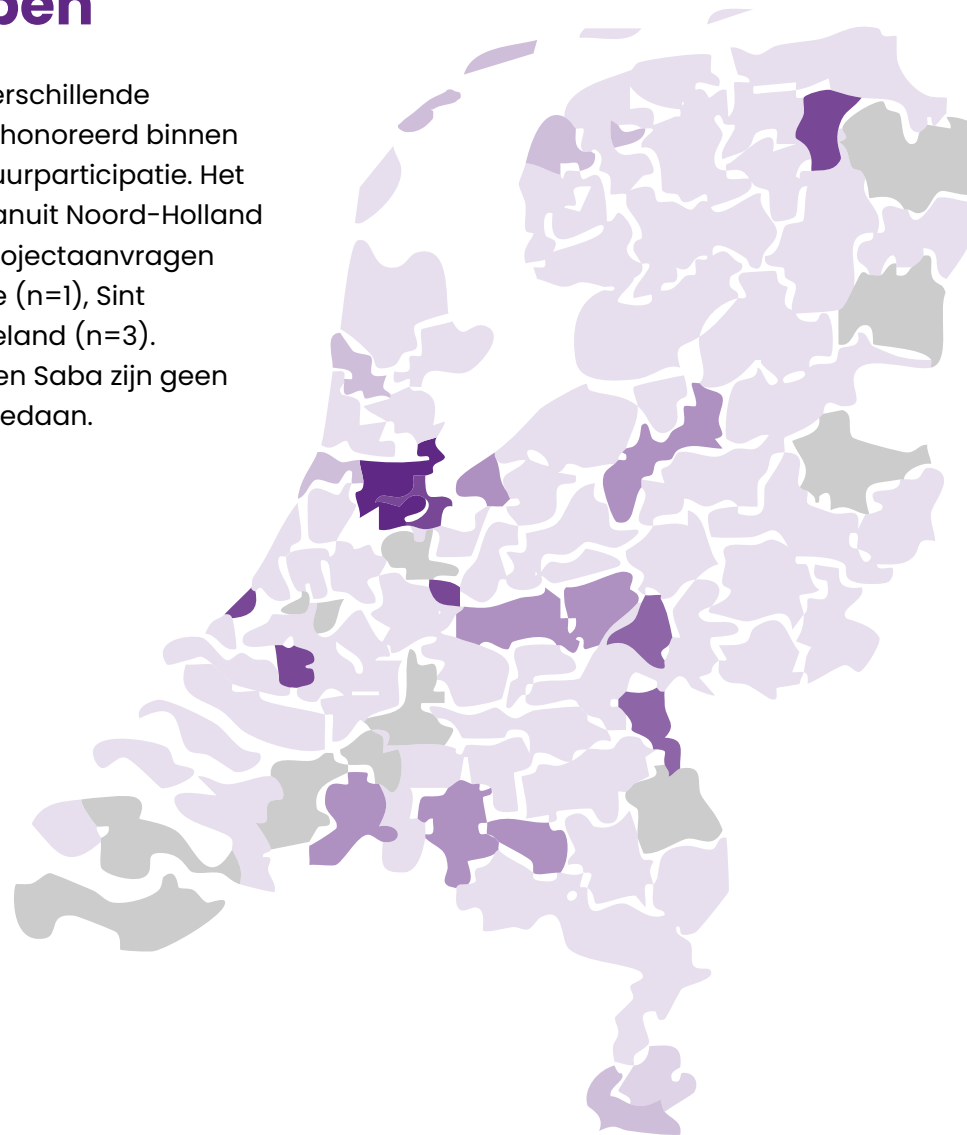
Omdat geld een rol speelt bij het wel of niet voortzetten van projecten, hebben we gekeken naar de relatie tussen voortzetting en cofinanciering. **64%** van de projecten die financiering krijgen van de provincie en 51% met cofinanciering vanuit de gemeente, worden helemaal voortgezet. Bij projecten die misschien worden voortgezet, is in **42%** van de gevallen geen financiële bijdrage beschikbaar. We hebben projectleiders gevraagd of ze door kunnen zonder financiële steun van het Fonds. Hoewel **70%** zegt helemaal of deels door te kunnen gaan, geeft **46%** aan dit niet te kunnen zonder steun. Kanttekening hierbij is dat een deel van de projecten die doorgaan nog zoekende zijn naar financiën en structuur.

geleerde lessen

Bereiken en werven van (verschillende) doelgroepen

In totaal zijn er **663** verschillende projectaanvragen gehonoreerd binnen het Programma Cultuurparticipatie. Het grootste deel komt vanuit Noord-Holland (n=154). De minste projectaanvragen komen vanuit Bonaire (n=1), Sint Maarten (n=2) en Zeeland (n=3). Vanuit Sint Eustatius en Saba zijn geen subsidieaanvragen gedaan.

Bonaire Sint Maarten

Aanvragers

De grootste groep aanvragers rekent zichzelf tot de sector cultuur. Deze organisaties worden ook vaak genoemd als samenwerkingspartners. Vanuit de sector welzijn kwamen ook diverse aanvragen, hoewel deze organisaties vaker als samenwerkingspartner worden genoemd. Organisaties vanuit de zorg deden minder vaak een aanvraag. Als samenwerkingspartner werden zij wel regelmatig betrokken. Vanuit het onderwijs is zelden een aanvraag gedaan. Wel worden ze in **10-20%** van de projecten genoemd als samenwerkingspartner, vooral het voortgezet onderwijs.

Doelgroepen: leeftijd en andere kenmerken

De meest genoemde leeftijdsdoelgroep van de projectaanvragers is 28 t/m 65 jaar (**52%** van de aanvragen). Kinderen van 0-12 jaar komen het minst voor in de projectplannen (**28%**). Het merendeel van de projecten wil minstens twee leeftijdsgroepen bereiken. Ongeveer een derde richt zich op één leeftijdsgroep.

De meeste projectaanvragers (**87%**) noemen twee of meer kenmerken om hun doelgroep te omschrijven. 0,02% richt zich op alle kenmerken. De kenmerken die het vaakst genoemd zijn:

- Financiële drempels voor cultuurdeelname (**62%**)
- Eenzaamheid (**57%**)
- Cultureel diverse achtergrond (**57%**)

Minst genoemde kenmerken:

- Dementie (**14%**)
- Auditieve beperkingen (**10%**)
- Visuele beperkingen (**9%**)

Werving deelnemers: locatie en kanalen

In ongeveer 90% van de projecten werden meerdere wervingskanalen en informatie ingezet, variërend van twee tot veertien. De meest gebruikte wervingsplekken:

- Locatie van activiteit zelf (**59%**)
- Buurthuis (**51%**)
- Scholen (**42%**)
- Kunst- en cultuurverenigingen (**35%**)

Sportverenigingen werden minder vaak gebruikt als wervingslocatie (**6%**).

Ook werden verschillende middelen (informatiedragers) gebruikt voor werving. Samenwerkingspartners werden het vaakst ingezet (**84%**), daarna sociale media (**71%**), traditionele middelen zoals flyers en folders (**66%**), en websites (**64%**). Wat minder vaak gebruikt werd zijn posters (**44%**) en familie/vrienden (**41%**).

Welke projectinhoud droeg bij aan bereik?

We hebben projectleiders en professionals gevraagd welke inhoudelijke elementen van hun project bijdroegen aan het bereiken van doelen en doelgroepen. De elementen die volgens hen 'veel' of 'heel veel' bijdroegen:

- Aandacht voor (zelf)expressie door middel van kunst
- Deelnemers aanspreken op wat zij wél kunnen
- Ruimte geven aan het persoonlijke verhaal

Ook de locatie, het soort activiteiten en kunstdisciplines dragen bij.

Welke proceselementen droegen bij?

Proceselementen die volgens projectleiders en professionals bijdroegen aan het bereiken van doelen en doelgroepen zijn: ruimte om te experimenteren, aandacht voor een veilig groepsklimaat en stimuleren van eigen initiatief.

Wat was de rol van deelnemers?

Projectleiders en professionals hebben ook gekeken naar hoe de rol van de deelnemers bijdroeg aan het bereiken van hun doelen en doelgroep. Wat volgens hen goed werkte is een vorm van co-creatie: tussen projecten, tussen verschillende fases van een project of tussen deelnemers. Wat het beste werkt is als deelnemers en professionals samen beslissingen nemen over wat ze gaan doen (**76%**), deelnemers de mogelijkheid krijgen hun mening te geven tijdens het project (**62%**), vertegenwoordigers vooraf worden betrokken (**60%**) en deelnemers zeggenschap krijgen over wat zij gaan doen (**55%**). Een kant-en-klaar aanbod werkt het minst goed volgens de respondenten (**19%**).

Hoe droeg samenwerking tussen domeinen bij?

Verder hebben we de relatie tussen domeinoverstijgende samenwerking en het bereiken van de doelen en doelgroep bestudeerd. De volgende elementen vanuit de samenwerking waren effectief:

- Expertise van samenwerkingspartners (**89%**)
- Betrekken van professionals uit beide domeinen (**88%**)
- Uitvoerende taken van samenwerkingspartners (**79%**)
- Communicatie met samenwerkingspartners (**77%**)

Voorbeeld

Project Compagnie Tiuri – Free Birds Fly

In dit project wordt de werkwijze van Compagnie 21 verdiept en verduurzaamt, en worden de activiteiten (productie Free Birds Fly en bijbehorende leeromgeving) opgeschaald voor een meer structurele inbedding in het bestel. Het resultaat leidt tot een gezelschap dat structureel actief zal zijn in de theaters met bijbehorende leeromgeving die inclusieve talentontwikkeling realiseert.

Doelgroep

0-65 jaar/mensen met een beperking/iedereen die streeft naar inclusie

Belangrijkste resultaat

Dankzij de subsidie vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft Compagnie Tiuri haar inclusieve werkwijze kunnen versterken en professionaliseren. Met de voorstelling Free Birds Fly en de bijbehorende leeromgeving werd actief ingezet op participatie én presentatie, waardoor mensen, voor wie cultuurdeelname minder vanzelfsprekend is, zichtbaar worden in de kunstpraktijk.

In de periode 2021–2024 speelde het gezelschap 82 voorstellingen in meer dan 35 steden door heel Nederland, in samenwerking met vooraanstaande partners zoals Holland Dance Festival, Introdans en Hofesh Shechter Company. Deze professionele ontwikkeling werd bekroond met twee nominaties voor de Innovatieprijs van de Nederlandse Dansdagen en het winnen van de BNG Bank Dansprijs. Hiermee is zowel het bereik als de maatschappelijke impact vergroot. De naamswijziging naar Compagnie Tiuri markeert de duurzame verankering van het gezelschap in het Nederlandse kunstenveld: een professionele, inclusieve plek waar talent kan groeien en het publiek wordt geraakt én betrokken bij een meer inclusieve samenleving.

Locatie

De voorstelling Free Birds Fly heeft 27 keer gespeeld op verschillende locaties in Nederland.

vooruitblik

Vooruitblik

De resultaten van de afgelopen jaren laten zien dat co-creatie werkt. Wanneer deelnemers actief worden betrokken, ontstaan projecten die betekenisvoller zijn, beter aansluiten bij de doelgroep en langer doorwerken in de praktijk. Tegelijkertijd blijkt dat juist deze duurzame, vaak domein-overstijgende initiatieven moeite hebben om hun plek te vinden in bestaande financieringsstructuren. De wil om inclusief en toegankelijk te werken is groot, maar de realiteit is weerbarstig.

Het meest opvallende patroon is de kloof tussen ambitie en uitvoering. Projecten willen toegankelijk zijn op alle fronten, maar vooral op digitale, logistieke en fysieke toegankelijkheid blijft de realisatie ervan achter. Waarschijnlijk omdat het toegankelijk maken van projecten vaak ingewikkelder blijkt of meer vraagt dan van tevoren gedacht. Er is bijvoorbeeld meer geld nodig (om je gebouw toegankelijker te maken), meer technische expertise of een samenwerking met partners uit andere sectoren. Daar wringt het ook. Want organisaties bewegen steeds vaker tussen sectoren, terwijl hun financiering en ondersteuning nog sterk sectoraal zijn

georganiseerd. Hierdoor blijft duurzame inbedding kwetsbaar – ook wanneer projecten inhoudelijk sterk en innovatief zijn.

Wat ook duidelijk naar voren komt, is de kracht van domeinoverstijgend werken. Projecten die samenwerken met zorg, welzijn of leefomgeving zijn vaak vernieuwend in hun aanpak en in de doelgroepen die ze bereiken. De samenkost van expertises versterkt de kwaliteit van de projecten en de begeleiding van de deelnemers. Maar zonder sectoroverstijgende taal, gedeelde kaders en bijpassende financiering kan deze beweging niet echt landen.

Dat wij (OCW, LKCA en FCP) ons als landelijke partners hier duurzaam voor willen inzetten, sluit aan bij ambitie 3 uit de bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening: het versterken van de maatschappelijke betekenis van cultuur door verbinding met andere domeinen zoals zorg, welzijn en leefbaarheid. De maatschappelijke meerwaarde van cultuur – voor mentale en fysieke gezondheid, sociale samenhang en leefbare wijken – is overtuigend, maar nog te versnipperd en te incidenteel aanwezig. Vanuit onze rollen kijken we naar wat er

nodig is om structureel samen te werken met andere domeinen, naar het zichtbaar maken van de positieve effecten van cultuurbeoefening en naar het verbeteren van de randvoorwaarden waarmee initiatieven duurzaam kunnen worden ingebed. Door een integrale benadering en door ook middelen en perspectieven vanuit andere domeinen te betrekken, kan cultuur een stabielere rol krijgen in het werken aan een gezonde samenleving en gezonde wijken.

Kortom: de cijfers uit dit onderzoeksrapport tonen een sector die wil, kan en vernieuwt – maar nog onvoldoende wordt ondersteund in de structurele randvoorwaarden om deze beweging duurzaam vol te houden. Het nieuwe programma *Cultuur & Samenleving* bouwt daarop verder.

Colofon

Programma Cultuurparticipatie 2020-2024

LKCA in samenwerking met OCW en FCP

Tekst gebaseerd op de publicatie
*Programma Cultuurparticipatie 2020-2024:
vijf jaar samen cultuur maken* (LKCA, 2025)

Vormgeving

Taluut, Utrecht

Uitgever

LKCA
Lange Viestraat 365
Postbus 452
3500 AL Utrecht
030 711 51 00
info@lkca.nl
www.lkca.nl

Over LKCA

Cultuurbeoefening is essentieel voor een creatieve en veerkrachtige samenleving. Daarom versterkt LKCA de kwaliteit en positie van cultuureducatie en amateurkunst. We maken kennis toegankelijk en stimuleren samenwerking en professionalisering.

LKCA probeert publicaties zo toegankelijk mogelijk aan te bieden. Neem contact met ons op bij ontoegankelijke informatie via info@lkca.nl.

©LKCA Utrecht, juli 2026